

HANDOUT fra Ellen Marie Forsberg. ellenfor@viken.no FUSILLI Byens transformering av matsystemer

Fostering the Urban food System transformation through Innovative Living Labs Implementation

Om FUSILLI

Ellen Marie Forsberg,
[OsloMet](#) og [Viken fylkeskommune](#)
ellenfor@viken.no

 This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 101000717.

 [/fusilli_project](#) [/fusilli-project](#) www.fusilli-project.eu

FUSILLI er et mat-prosjekt som skal støtte 12 byer i deres transformasjon mot et mer bærekraftig matsystem.

FUSILLI in a Nutshell

- Duration: 01/2021- 12/2024
- 12,160,305 € EC funding
- 34 partners from 13 countries, coordinated by Fundación CARTIF
- 12 Living Labs in 12 Cities

Connect with us!

 [/fusilli_project](#) [/fusilli-project](#) info@fusilli-project.eu www.fusilli-project.eu

Alle aktivitetene er i tråd med EUs FOOD 2030 –prioriteringer, som består av et sett med målsettinger som EU har satt for å transformere matsektoren.

12 living labs i 12 byer skal fungere som testbed, hvor en tester ut ulike aktiviteter i det lokale matsystemet, som inkluderer produksjon og foredling, distribusjon og logistikk, forbruk, matsvinn, avfall, og styresett (governance). Resultatene håper en skal bidra til å lage en integrert og systematisk matpolitikk som kan støtte disse endringene i urbane og bynære områder. Byene har ulike former for living labs, som jeg ikke går nærmere inn på her. Prosjektet har pågått fra januar 2021 og avsluttes i desember 2024.

Budsjettet er på vel 12 millioner EURO, prosjektet har 34 partnere fra 13 land og 12 living labs i 12 byer i Europa. Dette er forskere fra ulike universiteter, og bykommuner med deres prosjektledere. Oslo er en av byene og OsloMet er med her.

Målet er å utvikle en urban matplan i byregionen.

Historisk sett er Food Policy Councils ikke noe nytt fenomen.

Denne måten å organisere mennesker på startet i USA og Canada for 20 år siden. I Tyskland er det matråd i 60 byer. Disse er oftest startet av grasrotbevegelser, støttet av myndighetene. Matrådene i Tyskland har nå etablert et nasjonalt nettverk, og har egen nettside. Ledes an av matrådet i Köln. <https://www.ernaehrungsrat-koeln.de/>

Dette er byene som deltar i FUSILLI. Det er helt ulike byer med helt ulike utgangspunkt og utfordringer.

Byene som deltar

- SAN SEBASTIAN, Spania
- NILUFER, Tyrkia
- OSLO, Norge
- KOLDING, Danmark
- TORINO, Torino
- KHARKIV, Ukraina
- DIFFERDANGE, Luxembourg
- TAMPERE, Finland
- RIJEKA, Kroatia
- CASTELO BRANCO, Portugal
- ATEN, Hellas
- ROMA, Italia

fusilli
URBAN FOOD PLANNING

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 101000717.

/fusilli_project

/fusilli-project

www.fusilli-project.eu

MÅLET med FUSILLI-prosjektet er firedeelt

- ✓ Støtte de deltakende byene med sine omland til å transformere deres matsystem = Pan-europeisk
- ✓ Etablere en Living Lab, levende laboratorium i hver by = arena for inkluderende fleraktørsamarbeid og læring
- ✓ Lage en urban matplan for en integrert og trygg helhetlig overgang til sunne, bærekraftige, sikre, inkluderende, rettferdige og kostnadseffektive matsystemer
- ✓ Etablere et matråd

Innovasjon og testing er viktige stikkord her. Det var helt kort introduksjon om FUSILLI-prosjektet. Du kan lese mer på nettsidene til prosjektet: <https://fusilli-project.eu/>

Den andre delen handler om hva et matråd er, eller kan være og hvordan en danner et matråd. «Matråd kan betraktes som en sosial innovasjon»

Hensikten er, i et fellesskap av ulike aktører, å undersøke hvordan lokale matsystemer fungerer, og å utvikle ideer og anbefalinger for positive endringer. Da forutsetter vi at det er et ønske om endring mot noe bedre og mer bærekraftig.

Matråd er et innovativt verktøy som har som mål å endre det lokale matsystemet. Du finner mange matråd i USA, Canada og Australia, og i flere europeiske byer, som Amsterdam Athen, Bristol og London. I Tyskland er det blitt startet opp 60 matråd siden 2016.

Den første matrådet oppsto i Knoxville, USA i 1982, som et svar på ernæringsproblemene i befolkningen, hvor sykdommer pga. av feilernæring, og fattigdom som et resultat av at mange ikke hadde råd til å kjøpe næringsrik, sunn mat. Det er mange ulike matråd, helt avhengig av regionens utfordringer. Felles for alle matråd er at det er et sted hvor mennesker treffes med ulik bakgrunn, og med ulike erfaringer om ernæring, mat og landbruk, de kommer fra hele verdikjeden, fra produsenter, via salgsleddet til forbrukere. Politikere og kommuneansatte er også med.

Matråd – beskrives som et alvorlig eksperiment i demokratisk styresett

Det er viktig å finne frem til og samle engasjerte personer!

Hvert lokalt initiativ og aktørgruppe er forskjellig, så hver stiftelsesprosess og hvert matråd vil utvikle sin egen struktur avhengig av sted og situasjon.

Det er ingen ideell struktur for matråd. Ingen fasit!

Her er en kort sjekkliste for hvordan starte et lokalt matråd, satt sammen av INKOTA nettverket i Tyskland. (<https://www.inkota.de/>)

1.Skape nettverk: Finn engasjerte deltakere og initiativer som er engasjert i bærekraftige, fremtidige matsystemer. Etablere en kjernegruppe som kan skape dialog med flere sentrale aktører i regionen. Et matråd trenger deltakere som har ulike synspunkter eller prioriteringer.

2.Lag mål: formuler en felles visjon for arbeidet. Det er viktig å starte opp med en visjon og et felles mål før en starter med problemer og utfordringer i det lokale matsystemet. Det kan være lurt å starte med en beskrivelse av status for det lokale matsystemet, før en formulerer utfordringene.

3.Organisasjon: skape gode strukturer. Hvordan skal et matråd organiseres? Åpent medlemskap? Skal det være en bevegelse, et nettverk, en forening? Hvordan skal beslutninger tas? I konsensus, flertallsprinsipp, eller som delegasjon til utvalgte personer?

4.Status: Handler om å identifisere problemer og utfordringer. Hva er byens eller regionens utfordringer med tanke på bærekraft, næring, folkehelse, tilgang til lokalt produsert mat, urbant landbruk?

Dette innebærer innsamling av data om det regionale matsystemet og undersøke alle aspekter, inkludert sosiale, økonomiske og kulturelle faktorer som påvirker matproduksjon, distribusjon og forbruk. Det handler om å analysere hvem som kunne samarbeide med hvem for å nærme seg og løse utfordringer. Hvilken sosial gruppe er kanskje ikke representert og bør inviteres? Hvem tjener ikke på det tidligere matsystemet eller er vanskeligstilt?

5. Fokus: Utvikle en strategi eller handlingsplan.

Etter statusoversikt må matrådet sortere informasjonen og utarbeide en strategiplan. En bør fokusere på de mest relevante hovedtemaene. Arbeid med de store målene for å oppnå første suksesser.

Matsystemet i Kolding

Her ser er et klipp fra en animert film om Koldings matsystem, som deltar i FUSILLI. Den kan du se i helhet på FUSILLI sin nettside, lete opp Kolding under menyen byer, og skroll nedover oversikten av artikler til du kommer til filmen.

Eller gå inn via denne lenka: <https://fusilli-project.eu/general/blog-koldings-illustration-of-the-food-system/>

På nettsidene til FUSILLI under menyen Outcomes og EU-prosjekt rapporter, ligger det også publisert en Manual Governance strategy Handbook, foreløpig et utkast, men her står mye om levende laboratorier og matråd. Lenke til håndboka: https://fusilli-project.eu/app/uploads/FUSILLI_D1.3-Manual-Governance-strategy-handbook.pdf

Lykke til med å skape gode, lokale og bærekraftige matsystemer på Agder!